

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2026
Autor	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Projekt z dnia	18 czerwca 2025 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Piotr Majoch
e-mail	pim@zpp.pl
tel.	18 477 86 13

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Uwaga ogólna	Globalna wysokość kwoty potrzeb oświatowych jest nieadekwatna do zakresu realizowanych zadań oświatowych i rosnących kosztów. Każda z wag algorytmu jest niedoszacowana i wymaga zwiększenia.	Przedstawione wagi i algorytmy nie odpowiadają rzeczywistym potrzebom.		
2.	Uwaga ogólna	Prosimy o wskazanie szczegółowego uzasadnienia i wyliczenia do wprowadzenia wskaźników zmniejszających i zwiększających dla poszczególnych typów szkół.	Uzasadnienie w tym zakresie jest lakoniczne.		
3.	Uwaga ogólna	Dotyczy wag i ich algorytmów dotyczących dzieci z niepełnosprawnościami.	Projektowane wartości wag dotyczące uczniów z niepełnosprawnościami są zbyt niskie w stosunku do rzeczywistych kosztów ich kształcenia. Skutkuje to znacznym niedoszacowaniem w szczególności w szkołach specjalnych, w których kształcenie		

			odbywa się zgodnie z przepisami prawa w oddziałach o małej liczbie uczniów.		
4.	Uwaga ogólna	Standard A na rok 2026 ma w świetle uzasadnienia wynieść 9.752 zł na 1 ucznia, czyli w porównaniu z rokiem bieżącym więcej o 3,6% (obecnie 9415 zł). Jednak aktualny standard na 1 ucznia w 2025 roku wynosi 9477,19 zł, co oznacza że wzrost wyniesie zaledwie 2,9%.	Zakładamy, że przyjęcie w uzasadnieniu wzrostu standardu A o 3,6% wynikało z ponownego <u>nieoficjalnego</u> przeliczenia potrzeb oświatowych w związku z błędnym naliczeniem przez MEN potrzeb oświatowych dla samorządów mających szkoły specjalne przysposabiające do pracy. Natomiast faktem jest, że na dzień procedowania projektu standard A wynosi 9477,19. Kwestia ta powinna być jasno wyjaśniona w uzasadnieniu wraz z korektą informacji dot. faktycznego wzrostu standardu A na rok 2025.		
5.	Uwaga ogólna	Zwiększenie kwoty wysokości potrzeb oświatowych i dodanie do zakresu zadań objętych wsparciem w ramach kwoty potrzeb oświatowych nowej wagi – dla nauczycieli będących na urlopie dla poratowania zdrowia. Najbardziej przejrzyste i zasadne byłoby naliczanie tej wagi w sposób średnioroczny, tj. w zależności od liczby nauczycieli przebywających na tym świadczeniu i okresu faktycznego objęcia ich nim w danym roku budżetowym.	Jednym z zadań oświatowych, realizowanych przez JST jest obowiązek finansowania urlopu dla poratowania zdrowia udzielanego nauczycielom zgodnie z przepisami ustawy Karta Nauczyciela. Wydatek ten jest nierozzerwalnie i wprost związany z realizowanymi przez JST zadaniami oświatowymi nałożonymi przez obowiązujące przepisy. Urlop zdrowotny przysługujący nauczycielom, wyłącznie dla tej grupy zawodowej jest świadczeniem rehabilitacyjnym (rozumiane jako umożliwienie leczenia, regeneracji sił i przeciwdziałania pogłębianiu się problemów zdrowotnych), nie finansowanym ze środków z ubezpieczeń społecznych, których dysponentem jest ZUS, ale ze środków własnych JST. Wypłata		

			nauczycielom świadczeń z tytułu przebywania przez nich na urlopie dla poratowania zdrowia stanowi znaczne obciążenie budżetów JST. W przypadku niektórych miast, na świadczeniu takim jest obecnie około 100 nauczycieli, a koszt wypłaty im ww. świadczenia jest porównywalny z utrzymaniem przez miasto dodatkowej dużej szkoły. W przypadku osób zatrudnionych na stanowiskach nauczycielskich w jednostkach oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż JST, co do zasady stosuje się wyłącznie wybrane przepisy ustawy Karta nauczyciela (tj. z wyłączeniem m.in. regulacji dotyczących urlopów dla poratowania zdrowia). W związku z powyższym, świadczenia wypłacane nauczycielom ww. jednostek, którzy wymagają objęcia ich rehabilitacją, nie są finansowane ze środków organów prowadzących te jednostki, ale wypłaty tych świadczeń przejmują na siebie państwo (ZUS), analogicznie jak w przypadku pozostałych osób świadczących pracę w innych branżach. Wprowadzenie proponowanej wagi pomoże trochę zmniejszyć różnice w zakresie kosztów prowadzenia jednostek oświatowych przez JST i inne podmioty. W przypadku publicznych jednostek oświatowych nie prowadzonych przez JST ma to jeszcze większe znaczenie. W ich przypadku dodatkowo przy obliczaniu wskaźnika	
--	--	--	---	--

			zwiększającego, zgodnie ze wzorem z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, uwzględnia się wszystkie koszty prowadzenia przez JST szkół danego typu. Czyli uwzględnia się również zaplanowane w budżecie danej JST środki na wypłatę urlopów zdrowotnych dla nauczycieli szkół tego typu – pomimo, iż w szkołach nie prowadzonych przez JST nie realizuje się tego zadania. Ponieważ w kwocie potrzeb oświatowych nie przewidziano wagi na nauczycieli pobierających to świadczenie, nie ma podstaw, aby wysokość wskaźnika zwiększającego (który z zasady ma odzwierciedlać poziom dopłaty JST do prowadzenia szkół, ponad otrzymywaną na nie kwotę potrzeb oświatowych) była korygowana o koszty wydatków na ww. świadczenia. Wprowadzenie proponowanej wagi z jednej strony przyczyni się więc do większego ujednolicenia kosztów wypłaty świadczeń rehabilitacyjnych dla wszystkich grup zawodowych (również nauczyciele otrzymają wsparcie w środkach publicznych przekazywanych na ten cel). Z drugiej pozwoli na bardziej sprawiedliwe obciążanie JST i innych podmiotów prowadzących jednostki oświatowe kosztami wynagrodzeń kadry pedagogicznej. Wreszcie, po trzecie, pozwoli to nie zawyżać w sztuczny sposób kwoty dopłaty JST do prowadzenia szkół własnych, przez uwzględnianie we wskaźniku		
--	--	--	--	--	--

			zwiększającym kosztów prowadzenia zadań, których nie realizuje się w szkołach publicznych prowadzonych przez inne podmioty.		
6.	Waga P8, wagi P10-P13	Planowane zmiany w modelu finansowania oddziałów integracyjnych, polegające na odejściu od dotychczasowej stałej wagi na rzecz uzależnienia środków od liczby realnie zrealizowanych godzin wsparcia, budzą poważne zastrzeżenia i nie uwzględniają realiów kadrowych.	Braki kadrowe wśród specjalistów są powszechne, a uzależnienie wysokości finansowania od liczby przeprowadzonych godzin może prowadzić do obniżenia środków dla szkół, które nie z własnej winy nie są w stanie zrealizować wymaganej liczby godzin wsparcia. To rozwiązanie nie wspiera szkół z największymi potrzebami – przeciwnie, może je dodatkowo osłabić. Co więcej, nie przedstawiono wystarczających analiz ani danych potwierdzających, że zaproponowany model będzie sprzyjał utrzymaniu, nie mówiąc już o poprawie jakości edukacji w oddziałach integracyjnych. Koszt funkcjonowania oddziału integracyjnego generują: właśnie mniejsza liczba uczniów (do 20), brak minimalnej liczby uczniów niepełnosprawnych, konieczność dodatkowego zatrudnienia nauczyciela współorganizującego i konieczność podziału na grupy. Oddział, który funkcjonuje z jednym uczniem generuje duże koszty, które są kosztami organów prowadzących. Budzi również wątpliwości stosowanie tych samych progów godzinowych dla oddziałów integracyjnych i ogólnodostępnych (np. 2, 5, 10 godzin). W przypadku		

			oddziałów integracyjnych, w których pracuje się z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, progi te powinny być niższe – np. 2, 4, 8 godzin – tak, aby lepiej odpowiadały specyfice tych oddziałów.		
7.	Wagi P10-P13 oraz P89-P92 wobec wag P5-P8 oraz P96-P97.	Wprowadzenie równego traktowania/finansowania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Albo wszyscy wg daty początkowej okresu obowiązywania orzeczenia albo daty rozpoczęcia godzin wsparcia.	Podstawą do naliczenia kwot potrzeb oświatowych są dane z Systemu Informacji Oświatowej. Zgodnie z instrukcją merytoryczną SIO, rodzaj działań i wsparcia wynikający z orzeczenia/opinii wykazywany jest z faktyczną datą rozpoczęcia zajęć. Oznacza to, że dopiero od momentu rzeczywistej realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, rozpoczyna się finansowanie kształcenia specjalnego dla uczniów ze wskazanymi powyżej niepełnosprawnościami. Uczniowie z orzeczonymi pozostałymi rodzajami niepełnosprawności objęci są algorytmem podziału kwoty potrzeb oświatowych wraz z datą przedłożenia dokumentu wykazaną w SIO. Jest to nierówne traktowanie uczniów z trzema rodzajami niepełnosprawności w stosunku do reszty uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Przepisy rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, przedstawiają		

			postępowanie wobec wszystkich rodzajów orzeczonych niepełnosprawności oraz wskazują termin opracowania IPET-u niezależnie od ich rodzaju. W konsekwencji przez 30 dni uczniowie z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi nie są uwzględniani przy ustalaniu potrzeb oświatowych (art. 26 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) oraz przy ponownym obliczaniu potrzeb finansowych (art. 36 ww. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).		
8.	Wagi P20 i P25	Postulujemy zmniejszenie wag P20 i P25 dla szkół, które otrzymują dotację za efekt kształcenia.	Zapowiedziane zmiany finansowania kształcenia dorosłych w kierunku odejścia od dotacji za udział w zajęciach na rzecz efektów kształcenia w postaci uzyskanych dyplomów zawodowych spowodował w ostatnich latach duży wzrost dotacji za efekt kształcenia, ale dotacja miesięczna zmniejszyła się nieznacznie. Jedynie w przypadku liceów dla dorosłych można mówić o praktycznym odejściu od dotacji za uczestnictwo osób dorosłych w zajęciach. W przypadku szkół policealnych pomimo znacznego zwiększenia nakładów na dotację za efekt proces odchodzenia od dotacji stanął w miejscu.		
9.	Wagi P21-P24	Zwiększenie kwoty potrzeb oświatowych i zwiększenie wartości wag.	Dotychczasowe wartości nie zabezpieczają środków na kształcenie w szkołach branżowych i technikach w szczególności w		

			zawodach wymagających kształcenia w mniejszych grupach. Subwencja naliczana tymi wagami jest niedoszacowana. Projektowane wartości wag nie będą w stanie zabezpieczyć finansowania realizacji tych zadań na dotychczasowym poziomie.		
10.	Waga P27	Konieczna jest zmiana terminu pozyskania danych SIO dot. turnusów doksztalcania teoretycznego młodocianych pracowników, a także doprecyzowanie opisu wagi, np. poprzez wprowadzenie jakiegoś współczynnika.	Na 15 czerwca większość, jeśli nie wszystkie turnusy są już zakończone, co powoduje, że waga ta będzie miała wartości zerowe, mimo że w trakcie roku szkolnego turnusy się odbywają. Ponadto, problemem jest niejednoznaczne brzmienie opisu wagi, wątpliwość dotyczy tego czy uczeń jest w klasie, która realizuje zgodnie z programem nauczania turnus doksztalcania teoretycznego młodocianego pracownika czy młodociany pracownik w dniu 15 czerwca ma przebywać na takim turnusie.		
11.	Waga P28	Zgodnie z opisem wagi P28 „dla uczniów branżowych szkół I stopnia, uczniów techników i słuchaczy szkół policealnych, którzy rozpoczęli kształcenie w roku szkolnym 2025/2026 [...] w zakresie zawodów, dla których jest prognozowane szczególnie istotne zapotrzebowanie na pracowników na poszczególnych wojewódzkich rynkach pracy,...”, a zatem płacąc dotację dla uczniów niepublicznych szkół policealnych jednostka powinna naliczyć wagę P28, jeżeli uczeń niepublicznej szkoły policealnej rozpoczął kształcenie w roku szkolnym 2025/2026 w określonych zawodach, natomiast w	Ta rozbieżność spowoduje, że jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymają kwoty potrzeb oświatowych na uczniów niepublicznych szkół policealnych, którzy rozpoczęli kształcenie w roku szkolnym 2025/2026 w zawodach określonych w części II załącznika do obwieszczenia Ministra Edukacji z dnia 27 stycznia 2025 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, a będą zmuszone do wypłaty z własnych środków dotacji podmiotowej na tych uczniów.		

		uzasadnieniu do projektu rozporządzenia jest zapis, iż do wagi wlicza się uczniów szkół policealnych, którzy rozpoczęli kształcenie w roku szkolnym 2025/2026 w zawodach określonych w innej części załącznika do obwieszczenia Ministra Edukacji z dnia 27 stycznia 2025 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.			
12.	Waga P39	Wyłączenie z wagi P39 zawodów, które są prowadzone w formie zaocznej w szkołach policealnych dla dorosłych takich jak Technik Sterylizacji Medycznej i Protetyk Słuchu i włączenie tych zawodów do wagi P20.	Obecnie wagi związane z trybem kształcenia w szkołach policealnych nie mają większego znaczenia w kontekście wysokości dotacji pomimo, że koszty kształcenia z pewnością różnią się w porównaniu trybu zaocznego i trybu stacjonarnego. Przykładowo różnica dotacji w niepublicznych szkołach policealnych to jedynie kilka złotych. Różnica zaś kosztów gdy kształcenie, które odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni i gdy odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu jest z pewnością duża. Ma to ogromne znaczenie zwłaszcza w kontekście zawodów medycznych, gdzie ta dotacja jest bardzo wysoka.		
13.	Waga P45	Podwyższenie wysokości potrzeb oświatowych i podwyższenie wagi.	Liczba godzin nauczania indywidualnego zależy od etapu edukacyjnego ucznia i jest określona w rozporządzeniu. W klasach I-III szkoły podstawowej to od 6 do 8 godzin tygodniowo. Dla klas IV-VI jest to od 8 do 10 godzin, a dla klas VII i VIII od 10 do 12 godzin		

			tygodniowo. Wysokość środków w proponowanej wadze P45=1.000 jest znacząco niższa niż realne koszty organizacji nauczania indywidualnego w szkole podstawowej. W związku z rosnącą liczbą uczniów objętych nauczaniem indywidualnym zasadne jest zwiększenie wagi na nauczanie indywidualne tak by pokrywała realne koszty jego realizacji.		
14.	Waga P53	Podwyższenie wysokości potrzeb oświatowych i zwiększenie wagi do wartości wskaźnika P51 tj. z 0,035 do 0,044.	Zwiększenie wagi uzasadnione jest liczbą godzin konieczną do realizacji w cyklu kształcenia. Mając na uwadze liczbę godzin w oddziałach przygotowania wojskowego w liceach i wagę P51 o wartości 0,060 zasadnym jest wprowadzenie wartości wagi wg proporcji tj. 0,044.		
15.	Waga P58	Zmiana opisu wagi na: dla słuchaczy branżowych centrów umiejętności będących uczniami technikum lub branżowej szkoły I stopnia lub słuchaczy branżowej szkoły II stopnia lub szkoły policealnej, uczestniczących w branżowym szkoleniu zawodowym, o którym mowa w art. 4 pkt 35d ustawy Prawo oświatowe.	Proponowany w projekcie (i aktualny) opis wagi w załączniku do projektu rozporządzenia może wprowadzać w błąd odnośnie tego, komu jest ta waga przypisywana - czy technikom i szkołom branżowym, czy branżowym centrom umiejętności. W naszej ocenie opis wagi powinien zostać doprecyzowany, w szczególności z uwagi na przyszłe - mogące się pojawić spory - z placówkami niepublicznymi, którym dotacja będzie należała się w wysokości przewidzianej kwoty potrzeb oświatowych na takiego ucznia oraz kontrolami prowadzonymi w stosunku do JST.		
16.	Waga P78	Brzmienie wagi w zakresie sposobu obliczania liczebności jest niespójne z opisem wag podziału potrzeb			

		oświatowych na rok 2026 zamieszczonym w strefie pracownika Systemu Informacji Oświatowej.			
17.	Wskaźnik wydatków rzeczowych oraz wydatków płacowych dla pracowników administracji i obsługi - Wr	Zwiększyć wysokość kwoty potrzeb oświatowych i zwiększyć wskaźnik.	Zaproponowany wzrost wskaźnika Wr (wydatki rzeczowe i płacowe) z 0,20 do 0,21, który ma zwiększyć udział środków na administrację i obsługę, jest zdecydowanie zbyt mały. W ostatnich latach jednostki samorządu terytorialnego sygnalizowały narastające trudności w pokrywaniu kosztów wynagrodzeń pracowników AiO. Wzrost o zaledwie 0,01 punktu procentowego nie odpowiada skali rosnących wynagrodzeń, a także nie stanowi realnego wsparcia w zapewnieniu stabilnego funkcjonowania placówek oświatowych.		